

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

26 FÉVRIER 2004

Proposition de loi remplaçant l'article 98 du Code judiciaire en vue d'encourager la mobilité des magistrats

(Déposée par Mme Clotilde Nyssens et consorts)

DÉVELOPPEMENTS

La présente proposition vise à permettre davantage de mobilité au sein des juridictions de première instance, du travail ou du commerce, ainsi que des cours d'appel et du travail, avec l'accord du magistrat et des chefs de corps concernés.

Il s'agit en effet à la fois :

— pour le chef de corps, de rendre sa gestion plus souple face à un manque de personnel dans son tribunal ou sa cour et ainsi de mieux faire face à l'arrière judiciaire;

— pour le magistrat, après qu'il ait fait ses armes dans sa juridiction d'origine, de changer temporairement de type de contentieux et de juridiction, et d'apprendre ce qui se fait ailleurs, ce qui ne peut que favoriser les échanges d'expériences professionnelles et de bonnes pratiques au sein des différentes juridictions.

En permettant à un juge de siéger par délégation dans un autre tribunal ou dans une autre cour, on ne touche en outre pas à la structure générale de l'organisation judiciaire; de grands mouvements de transfert de compétence ne sont pas nécessaires.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2003-2004

26 FEBRUARI 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 98 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de mobiliteit van de magistraten aan te moedigen

(Ingediend door mevrouw Clotilde Nyssens c.s.)

TOELICHTING

Dit voorstel strekt ertoe meer mobiliteit mogelijk te maken in de rechtsbanken van eerste aanleg, de arbeidsrechtbanken en de rechtsbanken van koophandel, alsook in de hoven van beroep en in de arbeidshoven, met de toestemming van de magistraat en de betrokken korpschefs.

Het is immers de bedoeling dat:

— de korpschef, die geconfronteerd wordt met personeelsgebrek in zijn rechtsbank of zijn hof, soepel kan omgaan met de beschikbare middelen en op die manier beter de gerechtelijke achterstand kan terugdringen;

— de magistraat, nadat hij in zijn oorspronkelijk rechtscollege bewezen heeft wat hij in zijn mars heeft, tijdelijk kan kennismaken met een ander soort geschillen en met een ander rechtscollege en leert wat er elders gedaan wordt, wat de uitwisseling van beroepservaring en goede gewoontes tussen de diverse rechtscolleges slechts ten goede kan komen.

Door een rechter de kans te geven, via een opdracht, zitting te hebben in een andere rechtsbank of in een ander hof, raakt men overigens niet aan de algemene structuur van de gerechtelijke organisatie; grote verschuivingen van bevoegdheid zijn niet nodig.

En ce qui concerne le parquet, l'article 326 du Code judiciaire permet déjà la mobilité des magistrats au sein du parquet.

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 2

Cet article divise l'article 98 du Code judiciaire en paragraphes. Les alinéas 1er à 4 du paragraphe 1er sont identiques aux actuels alinéas 1er à 4 de l'article 98.

Les alinéas 5 et 6 du paragraphe 1er sont neufs : l'alinéa 5 dispose qu'il peut être pourvu à la délégation d'un juge, avec son accord, sur décision conjointe du premier président de la cour d'appel et du premier président de la cour du travail, d'un tribunal à un autre au sein du ressort, ou d'un conseiller, avec son accord, entre les cours du même ressort.

En outre, les premiers présidents de ressorts différents peuvent, avec l'accord de la personne concernée, pourvoir à la délégation d'un juge d'un tribunal de leurs ressorts à un autre ou d'un conseiller d'une cour de leurs ressorts à une autre (alinéa 6 nouveau).

En dehors des cas visés au paragraphe 1er (délégations en cas d'empêchement légitime ou de vacance, ou pour une durée déterminée lorsque les nécessités du service le justifient), les premiers présidents peuvent, avec l'accord du magistrat concerné et celui de son chef de corps, procéder à une délégation de magistrats entre tribunaux ou cours du même ressort ou de ressorts différents pour autant que la délégation ne porte pas préjudice aux besoins du service (§ 2 nouveau).

Comme prévu auparavant, l'ordonnance est rendue sur réquisition du procureur général ou sur avis de celui-ci. Toutefois, une exigence supplémentaire est requise, à savoir l'avis conforme du chef de corps du magistrat délégué (§ 3, alinéa 1er nouveau). Le second alinéa du § 3 est identique au dernier alinéa de l'actuel article 98.

Clotilde NYSSENS.
Nathalie de T' SERCLAES.
Hugo VANDENBERGHE.

*
* *

Artikel 326 van het Gerechtelijk Wetboek maakt nu al de mobiliteit van magistraten binnen het parket mogelijk.

COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 2

Dit artikel verdeelt artikel 98 van het Gerechtelijk Wetboek in paragrafen. Het eerste tot het vierde lid van paragraaf 1 stemmen overeen met de huidige ledens 1 tot 4 van artikel 98.

Het vijfde en zesde lid van paragraaf 1 zijn nieuw: het vijfde lid bepaalt dat door een gezamenlijke beslissing van de eerste voorzitter van het hof van beroep en van de eerste voorzitter van het arbeidshof, aan een rechter van een rechtbank, die dit aanvaardt, de opdracht kan worden gegeven zijn ambt waar te nemen in een andere rechtbank binnen hetzelfde rechtsgebied, of aan een raadsheer van een hof, die dit aanvaardt, zijn ambt waar te nemen in een hof van hetzelfde rechtsgebied.

Tevens kunnen de eerste voorzitters van verschillende rechtsgebieden, met het akkoord van de betrokken persoon, de opdracht geven aan een rechter van een rechtbank van hun rechtsgebied, zijn ambt waar te nemen in een andere rechtbank, of aan een raadsheer van een hof van hun rechtsgebied zijn ambt waar te nemen in een ander hof (nieuw zesde lid).

Naast de gevallen waarvan sprake is in paragraaf 1 (opdracht bij wettige verhindering of wanneer er een plaats openstaat, of voor een bepaalde tijd wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen), kunnen de eerste voorzitters, met de toestemming van de magistraat en met die van zijn korpschef, een magistraat opdragen zijn ambt waar te nemen in een andere rechtbank en in een ander hof van hetzelfde rechtsgebied of van verschillende rechtsgebieden, op voorwaarde dat die opdracht de behoeften van de dienst niet in het gedrang brengt (nieuwe § 2).

Zoals eerder bepaald, wordt de beschikking gegeven op vordering of op advies van de procureur-generaal. Er is evenwel een bijkomende vereiste, te weten het eensluidend advies van de korpschef van de magistraat met opdracht (§ 3, nieuw eerste lid). Het tweede lid van § 3 stemt overeen met het laatste lid van het huidige artikel 98.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

L'article 98 du Code judiciaire, modifié par la loi du 10 février 1998, est remplacé comme suit:

«Art. 98. — § 1er. En cas d'empêchement légitime d'un juge ou de vacance d'une place de juge, au sein d'un tribunal de première instance ou de commerce, le premier président de la cour d'appel peut, par ordonnance, déléguer pour y exercer temporairement ses fonctions, un juge ou un juge suppléant du ressort de la cour d'appel, qui accepte cette délégation.

Le premier président peut également, lorsque les nécessités du service le justifient, charger par ordonnance, dans le respect de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire, un juge du ressort de la cour d'appel, avec son accord, d'exercer ses fonctions, à titre complémentaire et pour un délai déterminé, dans un autre tribunal de première instance ou un autre tribunal de commerce situé dans ce ressort.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par le premier président vis-à-vis des juges de complément désignés par le Roi pour exercer leurs fonctions auprès de tous les tribunaux de première instance ou de commerce d'un ressort de cour d'appel.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par le premier président de la cour du travail, lorsqu'il s'agit d'un tribunal du travail.

Les mêmes pouvoirs sont exercés conjointement par le premier président de la cour d'appel et le premier président de la cour du travail en vue de pourvoir à la délégation d'un juge, qui accepte cette délégation, d'un tribunal à un autre au sein du ressort, ou d'un conseiller, qui accepte cette délégation, entre les cours du même ressort.

Les mêmes pouvoirs sont exercés conjointement par les premiers présidents de ressorts différents en vue de pourvoir à la délégation d'un juge, qui accepte cette délégation, d'un tribunal de leurs ressorts à un autre, ou d'un conseiller, qui accepte cette délégation, d'une cour de leurs ressorts à une autre.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 98 van het Gerechtelijk Wetboek, gewijzigd door de wet van 10 februari 1998, wordt vervangen als volgt:

«Art. 98. — § 1. Wanneer een rechter wettig verhinderd is of er een plaats van rechter openstaat in een rechtbank van eerste aanleg of van koophandel, kan de eerste voorzitter van het hof van beroep bij beschikking een rechter of een plaatsvervangend rechter uit het rechtsgebied van het hof van beroep die dit aanvaardt, opdragen er tijdelijk zijn ambt waar te nemen.

De eerste voorzitter kan eveneens, wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, bij beschikking, met eerbiediging van de taalwet in gerechtszaken, een rechter uit het rechtsgebied van het hof van beroep met diens toestemming aanwijzen om zijn ambt bijkomend en voor een bepaalde termijn waar te nemen in een andere rechtbank van eerste aanleg of een andere rechtbank van koophandel gelegen binnen dit rechtsgebied.

Dezelfde bevoegdheden worden door de eerste voorzitter uitgeoefend ten aanzien van de toegevoegde rechters die door de Koning aangewezen zijn om hun ambt uit te oefenen bij alle rechtbanken van eerste aanleg of van koophandel van het rechtsgebied van een hof van beroep.

Dezelfde macht wordt uitgeoefend door de eerste voorzitter van het arbeidshof wanneer het een arbeidsrechtbank betreft.

Dezelfde macht wordt gezamenlijk uitgeoefend door de eerste voorzitter van het hof van beroep en de eerste voorzitter van het arbeidshof om een rechter van een rechtbank, die dit aanvaardt, op te dragen zijn ambt waar te nemen in een andere rechtbank binnen het rechtsgebied, of om een raadsheer van een hof, die dit aanvaardt, op te dragen zijn ambt waar te nemen in een ander hof van hetzelfde rechtsgebied.

Dezelfde macht wordt gezamenlijk uitgeoefend door de eerste voorzitters van verschillende rechtsgebieden om een rechter van een rechtbank van hun rechtsgebied, die dit aanvaardt, op te dragen zijn ambt waar te nemen in een andere rechtbank, of om een raadsheer van een hof van hun rechtsgebied, die dit aanvaardt, op te dragen zijn ambt waar te nemen in een ander hof.

§ 2. Les mêmes pouvoirs sont exercés par le ou les premiers présidents en dehors des cas visés au § 1er, avec l'accord du magistrat concerné et celui de son chef de corps, pour autant que la délégation ne porte pas préjudice aux besoins du service.

§ 3. Les ordonnances visées aux §§ 1er et 2 sont rendues sur les réquisitions des procureurs généraux concernés ou sur avis de ceux-ci, et sur avis conforme du chef de corps du magistrat délégué.

La délégation prend fin avec la cessation de la cause qui l'a motivée ou à l'expiration du délai visé au § 1er, alinéa 2; toutefois, pour les affaires en cours de débat ou en délibéré, la délégation produira ses effets jusqu'au jugement.»

16 janvier 2004.

Clotilde NYSENS.
Nathalie de T' SERCLAES.
Hugo VANDENBERGHE.

§ 2. Behalve in de gevallen bedoeld in § 1, wordt dezelfde macht uitgeoefend door de eerste voorzitter of voorzitters, met de toestemming van de betrokken magistraat en van zijn korpschef, op voorwaarde dat de opdracht de behoeften van de dienst niet in het gedrang brengt.

§ 3. De beschikkingen bedoeld in § 1 en in § 2 worden gegeven op vordering of op advies van de procureurs-generaal en op eensluidend advies van de korpschef van de magistraat die de opdracht krijgt.

De opdracht eindigt wanneer de reden ervan vervalt of de termijn bedoeld in § 1, tweede lid, is verstreken; voor zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht evenwel geldig tot aan het vonnis.»

16 januari 2004.